

Як допомогти дитині пережити розлучення батьків

Якщо розлучення неминуче, треба розлучитися так, щоб завдати як можна менше травм дитині

Колись ви були люблячою родиною, мріяли жити довго і щасливо, ростили дітей. Але одного разу любов закінчилася. Ви розлучилися, поділили друзів і майно, викреслили колишнього зі свого життя. Про те, що було кохання, тепер нагадують тільки діти. Саме їм дістается найбільше при розбірках колишнього подружжя.

Чому ми ненавидимо своїх «колишніх»?

З одного боку, відповідь очевидна - за ті образи, які вони нам завдали. Але, з іншого боку, образа - одна з самих непродуктивних емоцій, ви вже розлучилися з «підступним зрадником», з «безвідповідальною людиною» і «маминим синочком», пора перестати мусолити образи. Щоправда, така позиція вимагає деякої душевної роботи, набагато легше кипіти ненавистю, жадати якомога боляче вразити, покарати свою колишню половину. Саме таке ставлення призводить до ситуації, коли один з батьків не дає іншим родичам бачитися з дитиною.

Історія перша: «Люби мене, а я буду любити нашу дитину!»

Ірина розійшлася з чоловіком, коли сину було 4 роки. Втомилася від постійного безгрошів'я, від того, що чоловік вечорами пропадав з друзями, легко витрачав зарплату на комп'ютерні диски, забуваючи, що синові потрібна нова куртка. Чаща терпіння переповнилася, коли вона викрила чоловіка у зраді. І не дивлячись на його прохання пробачити і обіцянки, що «він більше не буде», подала на розлучення. Тато зустрічається з сином, але при цьому хоче, щоб завжди була присутня колишня дружина. Якщо Ірина зайнита, то й у колишнього чоловіка знаходяться справи, які заважають зустрітися з сином. Більш того, він не залишає спроб помиритися і повернути її.

Одного разу Ірина зауважила, що в її житті буде нова любов, на що колишній чоловік негайно зреагував: якщо в тебе хтось з'явиться, я перестану спілкуватися з дитиною.

Коментар психолога Світлани Калініної:

На жаль, культура сімейних відносин, яка склалася в нашій країні не сприяє збереження у чоловіків батьківських почуттів до дитини з колишньої родини. Можна було б послатися на особливості чоловічої психології, але це не так. Яскравий приклад тому - ставлення до дітей східних чоловіків, коли розлучення на увазі, що дитина залишиться у батька. Це може бути дуже сильним чинником, який утримує в сім'ї жінку. Наші ж чоловіки знають, що дитина автоматично залишиться з матір'ю, і лише від них залежить, чи будуть вони підтримувати зв'язок зі своїм нащадком чи ні. Крім того, самі колишні дружини також намагаються використовувати дитину як засіб тиску на колишнього чоловіка. Насправді чоловіку треба з самого початку дати зрозуміти, що у випадку розлучення він буде нести таку ж відповідальність

за дитину, як і перебуваючи у шлюбі. Тоді йому буде легше прийняти сам факт свого батьківства і розвивати батьківські почуття.

Історія друга: «Я боюся втратити дочку!»

У Ігоря молода дружина, яка любить тусовки, розваги та ... іншого чоловіка. Маленька дочка на тата й бабусю. Батько годує її, укладає спати, співає колискові. Кожну секунду він намагається провести з дочкою, намагаючись закарбувати в пам'яті її смішні гримаски, її голосок, її теплі ручки. Дружина весь час загрожує, що в будь-який момент вона може вийти в іншу країну, і він ніколи більше не побачить доночку, а його мама - онуку. Щоб «задобрити» дружину, Ігор намагається виконувати всі її забаганки, лише б вона не пішла від нього разом з дитиною.

Коментар психолога:

На жаль, стереотипи суспільної свідомості роблять таку ситуацію звичайною. І питання «чому мами відбирають дітей у батьків?» - ніколи не ставиться. Батьківська любов абсолютно безправна, якщо тільки тато - не багатий бізнесмен або зірка шоу-бізнесу. Ні в кого не викликає сумніву любов матері до дитини та бажання її виховувати. Але ж батько теж може просто любити свою дитину і хотіти бути поряд з нею.

Історія третья: «З чим прийшла до мене - з тим і піде!»

Настя приїхала до Москви з провінційного містечка. Їй «пощастило» - вона познайомилася з симпатичним і небідним москвичем, трапилася любов, і вона переїхала до нього жити. Народилася дитина, потекло сімейне життя. Коли одного разу шлюб дав тріщину і Настя зібралася піти від чоловіка разом з дитиною, той недвозначно пригрозив: «Хочеш - йди, але дитини не віддам. У тебе тут ні роботи, ні квартири. А у мене вистачить грошей, щоб відсудити сина!»

Коментар психолога:

Останнім часом така практика - відсудити дитину у дружини - стає все більш поширеною. Особливо в середовищі небідних чоловіків. Напевно, люди з певним стилем мислення і статусом можуть сприймати дитину як власність. Розпізнати в чоловікові майбутнього борця за дитину буває складно, іноді навіть дуже млявий і безініціативний партнер в ситуації розлучення виявляє чудеса завзятості і принциповості. Хоча, звичайно, таку поведінку скоріше можна чекати від людини жорсткої і вольової.

Жорсткі чоловіки зазвичай протягом сімейного життя згадують про можливість такого результату при розлученні або навіть використовують цей аргумент для погроз і шантажу, домагаючись від дружини певної поведінки. Іноді чоловіки потихеньку збирають компромат на свою дружину, щоб у потрібний момент ця інформація зіграла вирішальну роль в суді. Така поведінка часто буває продуманою, адже чоловік збирається боротися з нашою судовою системою, яка традиційно приймає рішення на користь матері.

Чи можна домовитися?

Звичайно, один з батьків може переконувати себе та інших, що він в першу чергу керується інтересами дитини. Саме тому і не підпускає до нього другого з батьків. Але на жаль ... У подібних ситуаціях батьками рухає не любов, а безмежний егоїзм і бажання таким чином вирішити свої проблеми. Хтось, граючи на батьківських почуттях, тягне з другої половини гроші, хтось демонструє свою владу. Інтереси дитини зберігаються в тому випадку, коли у нього є мама і тато, а також бабусі-дідусі-брати-сестри і т. д. Ви - колишній чоловік і дружина - можете ненавидіти один одного, не бажати навіть мінімального спілкування, можете завести нову родину ... Але для своїх дітей ви завжди повинні бути мамою і татом, які забезпечують їм надійний тил.

При бажанні «поділити» дитину просто згадайте, що батько і мати мають як рівні обов'язки, так і рівні права на те, щоб спілкуватися зі своїм спадкоємцем, проводити з ним час, займатися його вихованням. А значить, треба вміти домовлятися. Відмовитися від егоїстичної позиції, проявити себе зрілими людьми, яким судилося РАЗОМ виростити свого нащадка.

Важливо

► Не варто вважати, що тільки ви знаєте, як треба ростити ваше чадо. Другий батько також керується найкращими намірами. Почуйте і його позицію.

► Ніколи не з'ясовуйте відносини при дитині, він не повинен відчувати себе відповідальним за розбіжності батьків. У цій ситуації стояти на своєму до переможного - не кращий вихід. Продемонструйте дбайливе ставлення до нервів дитини. Ваш партнер це обов'язково оцінить.

► Уникайте фраз: «Ти повинен» або «Ти повинна», а також надмірного «якання»: «Я вирішила ...», « Я буду робити так ...» Категоричність заважає домовлятися. Замість «повинен» говоріть «було б добре ...» або пропонуйте «давай зробимо так ...». Та й перш ніж озвучити своє єдино вірне рішення, обговоріть його з кожним з батьків.